

MATGES

40
CTMS.

SEMANARI GRÀFIC D'ACTUALITATS BARCELONA

Any I • Núm. 15
17 setembre 1930

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ LLIBRERIA CATALONIA PLÇA CATALUNYA 17

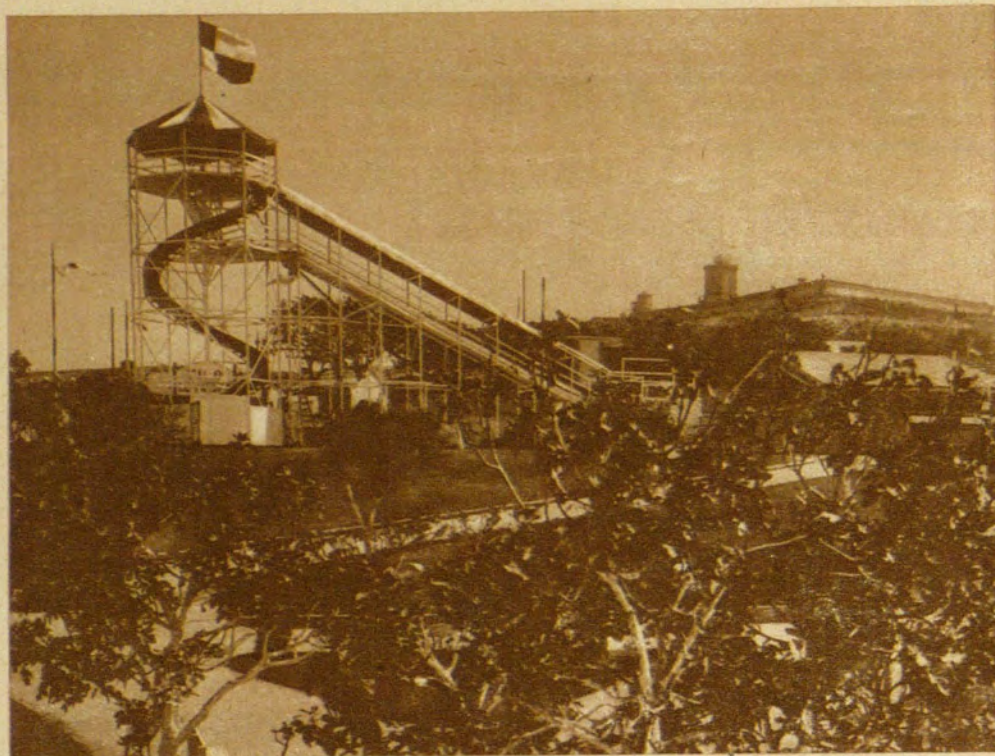
LA XII VOLTA CICLISTA A CATALUNYA

Vencedor absolut de la Volta i guanyador també de la darrera etapa, Marian Canyardó rep, en arribar a l'Estadi, el millor dels homenatges: el petó del seu fill.

(Foto Gaspar)

MARICEL PARK

Les atraccions més emocionants emplaçades en el lloc més deliciós i fresc de la ciutat

MUNTANYES RUSSES

BUG

(Última novetat en els Parcs Americans)

WICHING WAVES

SKOOTER

DISCOS

CASCADA

AEROPLANS

Teatre a l'aire lliure

SKATIN

I ALTRES

Totes de gran emoció i alegria

PROVEU D'AMAR-HI I HI TORNAREU

La millor forma de traslladar-s'hi és pel funicular de Montjuïc, estació del Paral·lel, xamfrà Comte de l'Assalt

Bittllets combinats amb el Parc d'atraccions

Els que no utilitzen
NAFTALINA
en boles

venen amb esglai
llurs robes arnades

Viatges Catalònia

HA LLANÇAT EL SEU FORFAIT
DE SIS DIES A PARIS

Demaneu programes detallats a

Viatges Catalònia

Rambla del Centre, 37 - Telèfon 23252

SENYORES:

Si proveu les

cigarretes

refrescants,

les preferireu a totes les

altres cigarretes orientals.

MERZ

ESMALTERIA PLURIMA

Successora de VIÑADO

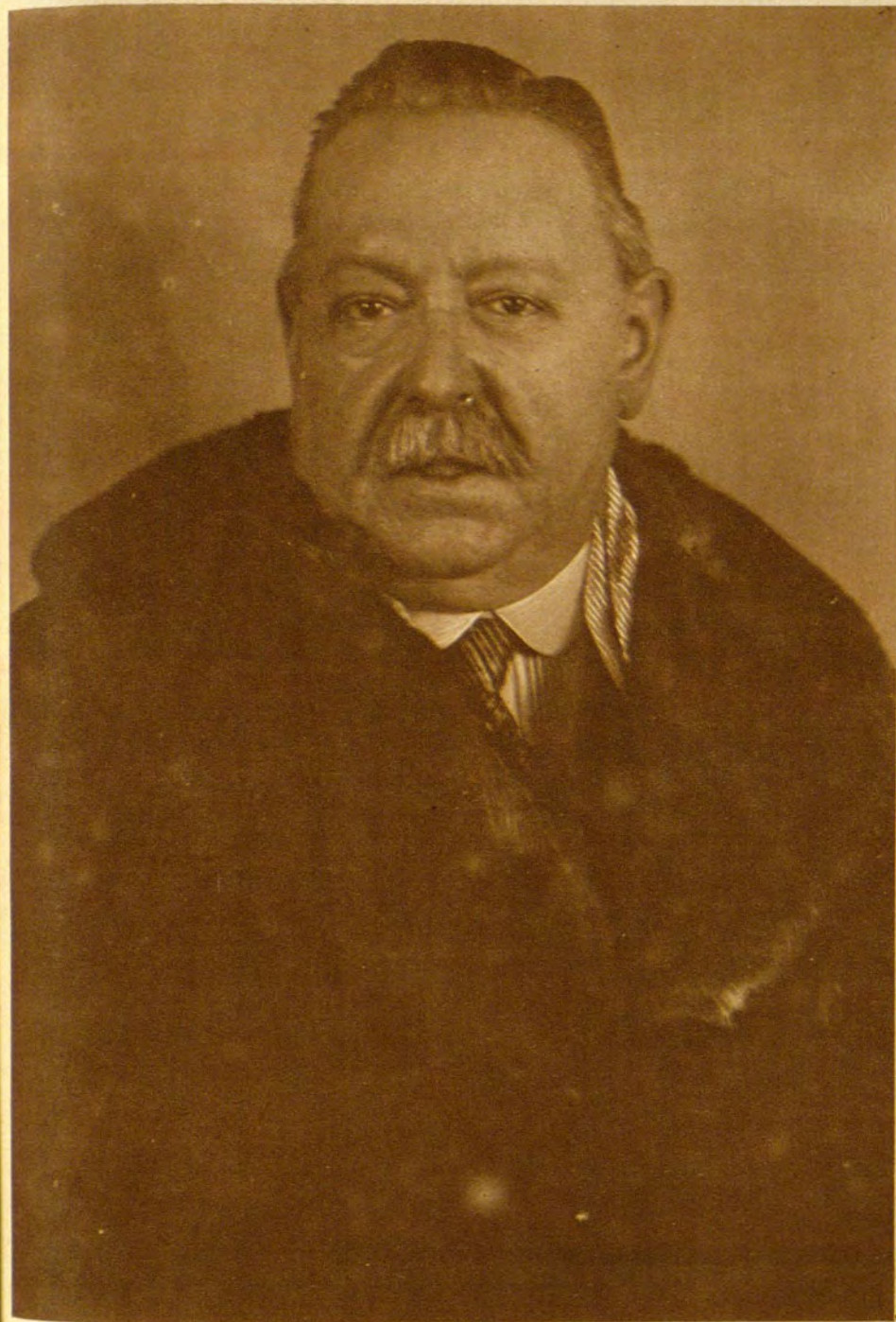

**TOTA CLASSE
DE RETOLS
I OBJECTES
ESMALTATS**

Campo Sagrado, 11 - BARCELONA - Tel. 33007

La revolució de Buenos Aires visia des del Consolat argentí de Barcelona

José F. Uriburu
GENERAL URIBURU

al infatigable

el inteligente Edmundo Calcaño en busca de una nueva consideración.

La Batalla del Marne

Apuntes y Enseñanzas
de la guerra actual

El capdell de la revolució triomfant a Buenos Aires, general Josep F. Uriburu, qui bandeja enèrgicament el règim de corrupció i favoritisme implantat per l'ex-president Irigoyen, ha sabut guanyar-se la confiança del país

AMB motiu dels rescents esdeveniments ocorreguts a la ciutat del Plata, vàrem anar a fer una visita al Consolat de la República Argentina.

Ens reb amablement el senyor Edmond T. Calcaño, cònsol de primera classe, publicista i periodista distingit. En breus paraules li exposem el nostre desig:

— ¿Algunes impressions respecte al al·lçament del general Uriburu?

— Ja veurà: de moment poca cosa puc dir-li, perquè poca cosa sabem més del que han dut els telegrams de premsa.

— La seva opinió, però...

— Em lliga amb el general Uriburu una estreta i vella amistat i això em veda, precisament, d'ésser massa explícit perquè tot el que digués podria semblar una adulació oportunista. Sia el que vulga, però, puc assegurar-li que el moviment suara iniciat pel prestigiós general i pel que sembla, segons els darrers telegrams, dut feliçment a terme, es veu apoiat per tota la part sana de la nació, cansada d'un règim de prerrogatives, d'exaccions i de capelletes polítiques.

— Doncs a què atribueix la resistència?

— Ja veurà; el govern del President Irigoyen contava amb forces adictes, de moment, si res més no, per esperit de disciplina. Contava també amb una bona quantitat d'afins dels quals, molts d'ells eren subjectes favorescuts directa o indirectament pel règim dictatorial.

— ¿Així el general Uriburu està ben conceptuat en el país?

— El general Uriburu és conegut en el món enter com un dels militars més entesos en les ciències estratègiques. Ja durant la guerra europea féu ressonar el seu nom per la publicació d'uns judicis crítics sobre la part tècnica del seu desenvolupament, judicis que li valgueren, apart moltes felicitacions, rèpliques no sempre ben equànims i desapassionades. Una, entre totes, era caballerosa i feta amb visera alçada, la del Major general anglès Lord Gleicheu a la qual contestà ell abastament i defensant amb èxit tots els seus punts de vista. Apart això, és ben conegut com un home íntegre, incorruptible i al·lçament ben overt a les idees de llibertat i de de-

Autògraf i firma del general F. Uriburu

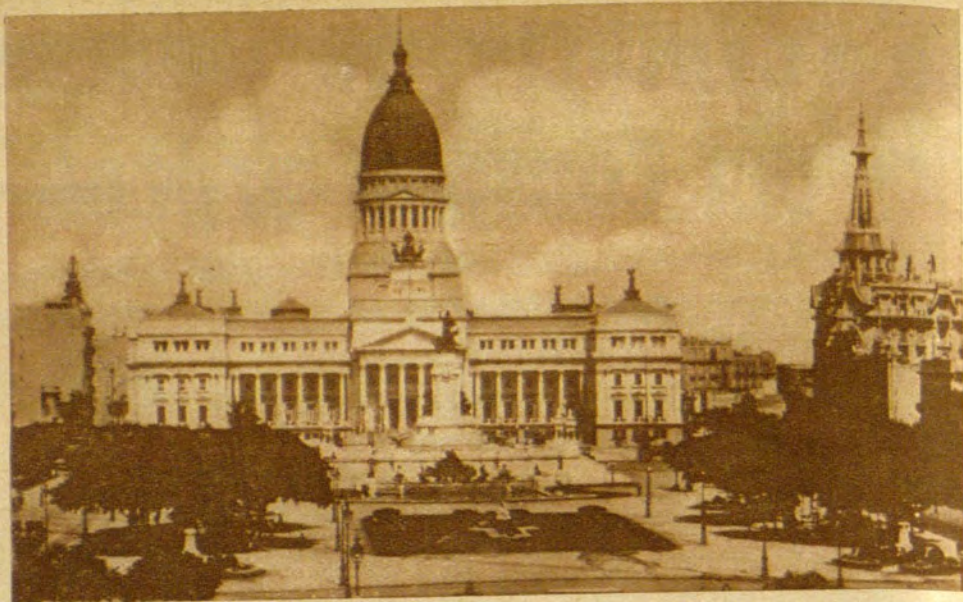
mocràcia, base i principi de la Constitució del meu país.

— ¿Respecte al pervindre de l'Argentina, aquesta revolució aferma el seu optimisme?

— Ja ho crec! Ja no seria argentí si no fos optimista, i tot justament la revolució duta a cap no fa res més que consolidar aquest optimisme respecte de la meva pàtria.

L'ex-dictador argentí Sr. Irigoyen que ha seguit la llei fatal dels que confonen el govern amb la tirania

El palau del Congrés, sen de les dues Càmares que ha estat atacat pels revolucionaris

seva informació li donaré unes quantes fotografies de diferents punts i edificis de la capital, on es veuen els llocs en els quals s'han desenrotllat els principals esdeveniments. La plaça de Mayo, rovell de l'ou de la ciutat, la Casa Rosada o casa del Govern, el palau del Congrés, el de Correus que ha estat bombardejat i, finalment, li donaré un retrat del President caigut junt amb un altre i un autògraf amb la firma del general Uriburu. És la dedicatòria dirigida a mi, del darrer llibre publicat pel general.

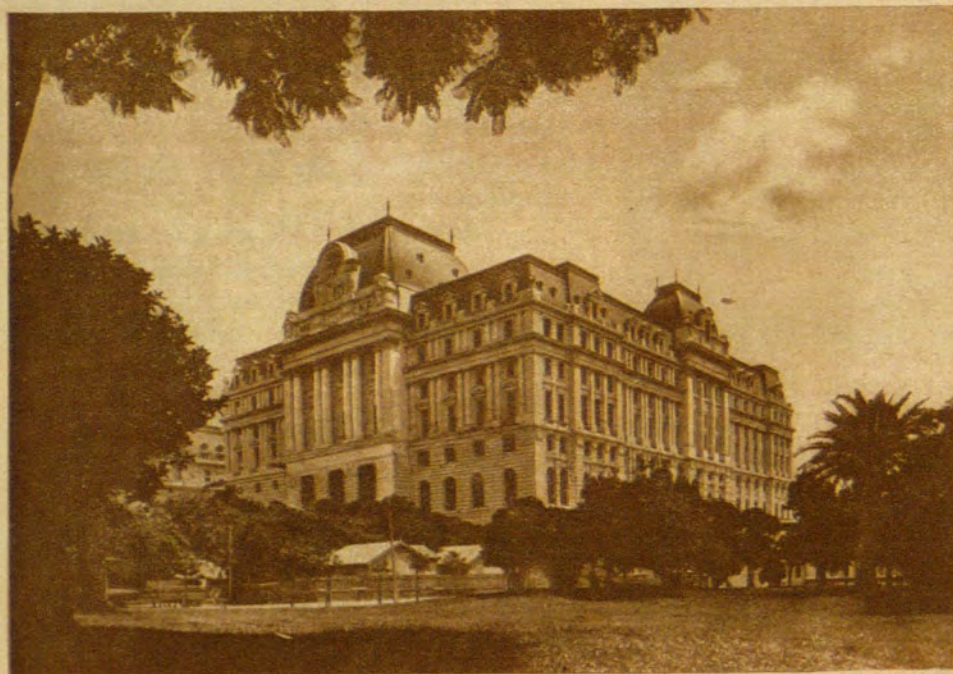
Demaneu al senyor Calcaño algunes dades respecte als principals greuges que s'acumulen al règim caigut. Ell s'excusa, però, d'entrar en detalls; mes treiem la impressió de que la Dictadura espanyola hi hauria pogut aprendre quelcom encara.

Agraïts a les deferències del senyor Calcaño, ens despedim amb una afectuosa encaixada, tot fent vots per la prosperitat de la Nació Argentina.

J. V. A.

El palau de Correus de recent inauguració, fou també bombardejat i pres per les tropes del general Uriburu

FOTOS TAMANDUÁN
I KEYSTONE

— ¿La seva opinió respecte al ex-president Irigoyen?

— Respectem al caigut. Mai no he estat partidari de règims que es basen principalment en la voluntat d'una persona, deixant de banda la voluntat nacional. Demés, ara com ara, crec que no és hora de dir tots els greuges que hom pot dir, sobre tot tenint en compte el càrrec que ocupo. Per donar interès gràfic a la

La Casa del Govern ocupada actualment pel general vencedor i el govern provisional que ha constituït amb el beneplàcit del país

Justícia municipal i escenes de sainet

A la regidoria jurada del districte sisè presentem, un matí, com és administrada la justícia petita, gairebé casolana, podríem dir. Té cura d'aquestes funcions l'advocat senyor Joaquim Degollada. Home que se les ha d'heure amb els tribunals de debò, on s'hi juguen moltes fortunes i molts anys de presó, aplica a aquestes coses una gran dosi d'indulgència i de bonhomia.

El local és a sobre el quarteret de la Guàrdia Urbana del carrer de Sepúlveda. És dia de penyores i el pis és ple de gom a gom. S'hi veuen feso-mies i vestits de tota mena. El senyor propietari d'un magnífic Hispano al costat del carboner que defrauda en el pes. El veí del luxe principal les minyones del qual tenien la roba al balcó, al costat del noi que jugava a pilota, tot fent temps per entrar a treballar.

Abans de començar la sessió fem algunes preguntes al senyor Degollada.

— Quina és la feina dels regidors jurats?

— Nosaltres tenim una història llarga. Som descendents més o menys directes del «Jurados» creats pel rei Joan II i que administraven justícia municipal. També foren coneguts al regne d'Aragó. Actualment ens ha donat vida l'Estatut Municipal de l'any 1924. Les nostres funcions vénen expressades en l'article 197 del dit Estatut i són: el càstig de faltes i contravencions d'ordenances i bandols municipals. També tenim la resolució de les reclamacions que s'entaulen contra les penyores imposades per delegats o agents de l'Alcaldia.

— I quants són?

— La meitat dels tinentes d'alcalde i quan resulta un número senar, es suprimeix la fracció. A Barcelona hi ha deu Districtes i per tant cinc regidors jurats que toquen a dos Districtes cada un.

— I les contravencions municipals sovintegen?

— Hi ha de tot. Cal fer constar el respecte que la gent té per les amonestacions i advertències que se li fan, així com també per les citacions i penyores que gairebé sempre són complides. Nosaltres posem penyores per manca de pes, excés de velocitat, llet en condicions antihigieniques, etc.

— I dels autos, què?

— En el meu Districte el carrer més castigat és el de Muntaner. Com que és carrer bo per córrer el prenen per llur propietat i allí engeguen a tot gas. També els llums apagats al vespre és un altre cau de penyores. Ara que sempre tenen bones sortides: o bé se'ls hi han fos les piles o bé se'ls hi varen apagar en aquell moment...

Aquestes penyores són diferents de les que es

posen per contravenir les disposicions de la «Delegació de Circulació» que ha hagut d'ésser creada per l'augment de circulació a Barcelona, que avui és un veritable problema.

— I quins tràmits segueixen per posar penyores?

— Un cop feta la denúncia que pot fer-la qualsevol ciutadà, es passa citació al denunciat que forma la papereta de citació per partida doble. Aleshores compareix aquí on després d'un judici o bé queda sobressagut o bé se li posa penyora des d'una fins a dues-centes cinquanta pessetes. Té vuit dies de temps per a fer-la efectiva i ho fa amb paper de pagaments de l'Ajuntament i si no paga va a l'agència executiva.

— I no poden recórrer?

— Sí, davant mi mateix, però no és gaire freqüent.

Es forma el díguem-ne tribunal. El senyor Degollada pren seient en el seu despatx. Al costat el secretari llegirà el «delicte» i es cridarà el «reu» que compareix, cap cot o bé amb posats de gall, segons el temperament o la quantitat de culpa que creu tenir.

— El secretari llegeix: *El dia X... descendia per la calle tal, el automòvil n.º... conducido por Don... lba contra direcció y con un farol apagado.*

— És cert això?

— Ja veurà. Jo venia per contra direcció, és cert, però no era per culpa meua sinó que venia un tramvia que hi havia davant i que...

— Està bé. Vint-i-cinc pessetes de penyora i cap viu per una altra vegada. — El de l'auto es retira prou satisfet; li ha sortit barateja la contravenció municipal...

Un altre delinqüent. És un noi que jugava a pilota al carrer i que d'un «shot» va fer gol a uns vidres no gaire llunyans...

— Ja sou massa gran per a jugar pel carrer, sabeu? — diu el senyor Degollada.

— No, és que... era abans d'entrar a treballar a la fàbrica. Varem fer una pilota de draps i...

— Per aquesta vegada us en feu cinc pessetes.

El xicot marxa no del tot massa content.

Un vaquer al qual han trobat la llet aigualida. Entra tot diplomàtic, amb aires de qui no ha trencat un plat en tota la vida.

— Sou acusat de tirar aigua a la llet en proporció al deu per cent. Així ho diuen les anàlisis. És cert?

— No... és a dir, sí, però pot ésser no tanta.

— I ja és la segona vegada que ho feu. Us poso cent-cinquanta pessetes de penyora i si hi torneu darem part del fet a la premsa perquè passeu la vergonya consegüent, a més d'augmentar el càstig.

— Oh... veurà, si arriben a venir abans, poc arapen la llet aigualida...

Una dona que tira escombraries al carrer.

— Ai, senyor! és la primera vegada que ho faig. Jo que sóc una dona tan «neta» i amiga de complir els deures... i tot per un grapat de serradures...

— Com s'entén un grapat de serradures... si era tot un cabàs ple d'escombraries? — diu el guarda que va fer la denúncia.

— Vaja... pot ésser un grapat... en fi no hi tornaré més.

— Poseu-li cinc pessetes, i ull a no tornar-hi.

Continua la desfilar de tipus. Hi ha la pobra dona que ha faltat a les ordenances sense adonar-se'n; el seu marit fa temps que és al llit i que no guanya... Per aquesta hi haurà una gran benvolença.

Un altre vaquer murrri que sap totes les trampes: per aquest la llet serà inexorable.

FOTOS CASES

E. S.

El senyor Degollada, regidor jurat del Districte sisè, escolta l'explicació del fet: — «Jo baixava amb el meu cotxe pel carrer de Muntaner...»

La ruleta, artífex d'una ciutat

Dues visions de San Sebastián

El zero! Quan el croupier pronunciava aquest mot fatídic, el rasclet escombrava tot el candal de fitxes apilats sobre la taula... Es clar que quan no sortia el zero, el rasclet també escombrava

Heu vist San Sebastián de cara i creu? No precisarem quin aspecte és la creu i quin és la cara, però volem dir San Sebastián amb joc i San Sebastián en sense.

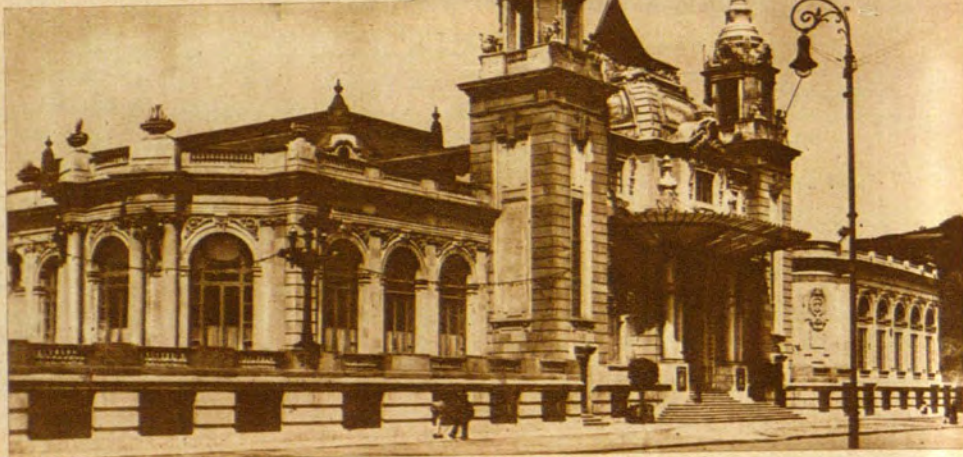
A alguns els feia l'efecte que treure el joc de San Sebastián, era per l'estil de treure, d'un cop de ploma, el port de Barcelona. D'altres creien, al revés, que, amb la supressió del joc, San Sebastián guanyaria el net prestigi de la seva platja...

Els que hi han viscut les hores bullicioses de la post-guerra, amb prou feines sabrien reconèixer el San Sebastián d'ara. Els que blasonaven el seu prestigi internacional, guanyat amb el joc retroben el San Sebastián que volien.

Estampa antiga

En aquells temps, la ruleta triomfava i els saltirons diabòlics d'aquella boleta de vori eren pertorbadors. El Gran Casino s'havia convertit en el temple clàssic de l'atzar. Dones fantàstiques, homes de tot el món... I el diner que rutllava, rutllava...

A cada pas hi havia un aparador de joier. Els hotels es multiplicaven. Va haver-hi un moment en què el «Gran Casino» ja era

El Gran Kursaal Marítim, construït al cap del barri de Gros, en un espai robat al mar per l'obra gegantina dels donostiarres

insuficient, i llavors la ciutat, cenyida de mar per totes bandes, féu un gran esforç i engolí el mar.

Oposà uns grans blocs de pedra a les envestides del Cantàbric. La zona conquistada fou coberta de terra i al seu damunt fou edificat el Gran Kursaal. I en el mateix indret on el mar escumejava amb fúria, hi havia tot d'alfombres i columnes de marbre i llums resplendents i orquestres i revistes i cabaret xinès, però damunt de tot, senyorejant-ho tot, els saltirons de la boleta de vori...

Estampa actual

La ciutat, doncs, havia vençut el mar, havia bastit la seva puixança sobre una cosa tan fràgil i sobretot tan inestable com una bola de vori sobre un fons verd... I, naturalment, aquesta fragilitat enderrocà tot l'aire aparatós que havia pres la ciutat, refiada en l'atzar.

Ara el Gran Casino i el Gran Kursaal, a desgrat de tot l'estrepit del jazz, és d'una tristesa aclaparadora per als que hi anaven de cara al joc. Els que somien amb l'atzar — i, més que somiar-hi, se'n refien —, no troben tampoc cap al·licient en el bé de Déu de noies que llueixen llur plàstica amb maillot. No hi ha res a fer. El jugador que va a San Sebastián no cura la seva enyorrança ni tirant nou pedres al mar.

Entre les dues visions

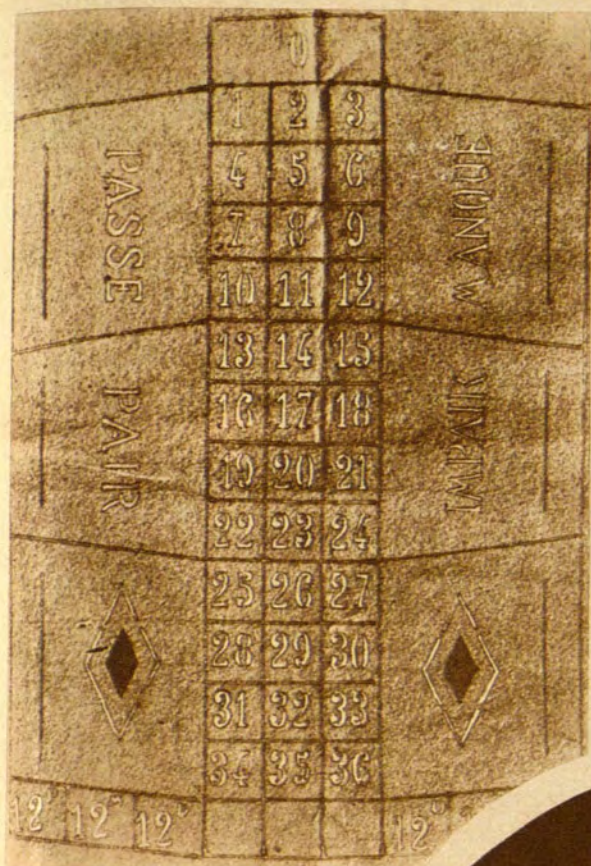
La posició ideal, doncs, és la del turisme que hi arriba amb l'equipatge i no sap res de la taula verda, ni dels blocs de mar, ni del Kursaal, ni del per què fan aquella mena de posat els jugadors que no tenen més remei que contemplar el mar, ells que amb prou feines se n'havien adonat abans...

El Gran Casino, on la boleta folia de la fortuna, rodant anys i anys sense parar, féu el miracle de la ciutat meravellosa que és San Sebastián

Facin joc, senyors! I la mà tremolosa del punt que ha vacil·lat fins al darrer moment per fer la seva jugada, aventura la seva fitxa...

El panyo de la taula de joc. Sobre aquests números encasellats capriciosament, l'afany de guanyar feia concebre esperances absurdes. I els viciolosos s'inventaven «combinacions» que mai donaren resultat

Paraules d'una banyista

Aquesta noia, amb aquest barnús blau que porta ara i aquestes xinel·les blau i blanc pot asseure's plàcidament a aquesta terrassa, on seiem ara, sota aquest sol de migdia, però no hauria pogut asseure's així com va, a la taula verda del Gran Kursaal. I això ja vol dir alguna cosa. De moment, vol dir que no és un joc prou innocent que pugui fer-se sense un vestit d'aquests que tenen botons i butxaques.

Aquesta banyista, amb uns ulls que el mar no acaba de desmaquillar del tot, endevina que no hem vist la ciutat gaires vegades.

Amb la mateixa obsessió de les dues visions de la ciutat

que ens han encomanat ja en el tren, insinuem, per sortir de dubtes:

— Vostè deu haver conegut el San Sebastián enlluernador d'abans; diu que era un gran espectacle... El Gran Casino no era pas com ara, diuen.

— San Sebastián és el de sempre i cada dia una mica millor. Mentre no el treguin de lloc i li colguin el mar, es recorda amb prou feines del Gran Kursaal, dels que guanyaven i dels que perdien. A més, en aquest món tot va a mitges. Un dia van colgar-li, amb blocs, un tros de mar per fer el Gran Kursaal. Ara el mar deu buscar el moment de prendre'ls el Gran Casino.

El mar, però, està segur que, per fer goig i tenir banyistes i casetes, barnussos i maillots, no necessita més alicients dels que té. Aquesta és la seva gran venjança...

L'internacionalisme

San Sebastián té el mèrit d'haver lligat Espanya amb una de les rames més florides del món internacional. Donòstia és, en certa manera, una anella més de la brillant cadena que formen Biarritz, Bayona i San Juan de Luz. Abans de l'Exposició de Barcelona, eren moltíssims els estrangers que sols coneixien Espanya per alguna escapada turística als toros de San Sebastián o per anar a deixar uns quants bitllets sobre les taules de joc del Gran Casino.

Però San Sebastián, sense joc, no és res més que un cadàver molt ben conservat. Aquesta aflluència del gran turisme nacional i estranger no és prou per tornar a la ciutat la magnificència d'abans. Amb el tancament de la ruleta, hi ha guanyat la moral; però, materialment, la prohibició del joc ha constituït un desastre.

F. C.

El barri de Gros. En el lloc on avui s'aixequen aquests magnífics edificis, ara fa dotze anys hi havia el mar llit.

Els habituals de la ruleta anomenaven això la cassola. La roda amb els 36 números i el fetidic zero, voltava i la boleta de vori saltava àgilment, perseguida per la mirada ansiosa dels punts que voltaven la taula

Oh, quina calda!

AQUEST any no podem pas queixar-nos de la calor. Hem tingut un estiu amb *modos*, els que podrien queixar-se en tot cas són els amos dels bars i restaurants i altres expenedors de begudes fresques.

Malgrat tot, alguns dies i per a no perdre el bon nom de *jornades caniculars* la calor s'ha deixat sentir una mica i força i ha vingut a posar una nota de caràcter a les diades d'agost que altrament no haurien quedat pas massa llüides.

El negre, encara que sigui negre, també té calor...

¿Us imagi-

A Albània, per fer-se passar la set, beuen te calent. Un venedor ambulant pels carrers de Durazzo.

El venedor de «Ice-Cream» a la platja de Folkestone (Anglaterra)

la calor. I si d'això no n'hi ha prou, tot seguit vinga prendre llimonades i taronjades fresques, gel i altres brevatges refrescants.

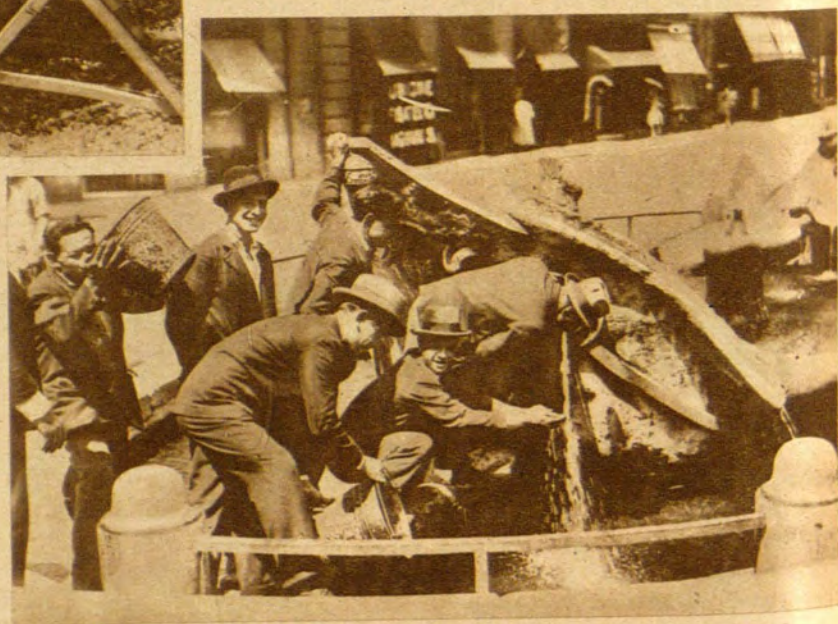
I que el pecat no és pas tan sols dels barcelonins, ens ho demostren les fotos que publiquem en aquestes dues pàgines, en les quals es veu ben clarament que l'humanitat és una, amb els mateixos vicis i pecats.

Veieu un negre que no pot aguantar més. Sembla

neu, per exemple, unes festes majors sense que el sol es mostri resplendent i sense que la gent tingui motius per a exclamar-se de la xardor?

En diades així, en saludar a una altra persona, quan el termòmetre està marcant trenta-cinc graus, tot dient-li «bon dia tingui» ve a ésser un si és no és com una befa. Heus ací, doncs, perquè molta gent renunciï a aquesta forma tradicional de saludar i, per a dir quelcom es limiten a remugar entre dents, tot aixugant-se la suor del front: renoi quina calda! com si l'altre per la seva banda no n'estigués assabentat.

La gent és així; quan fa fred, hom parla de les bonòries de l'estiu i tots desitgem que arribin les diades del «bon temps» de les quals ens en prometem les millors coses. Més, heus ací, que el termòmetre comença a pujar i tot seguit pensem en refrescar-nos, i amb certa luxuriosa delectança recordem les jornades de l'hivern passat, amb el record del qual ens rabegem creient així aminorar els efectes de

La «Fontana alla Barcaccia del Bernini», a la Plaça d'Espanya, de Roma, és molt freqüentada pels passants, en els dies calorosos

que per raons d'atavisme, hauria d'ésser més sofert a les calors tòrrides ja que els seus avantpassats fóren arrencats pels caçadors de banús, de les selves africanes. Res; l'home està asseccant-se el suor que l'envaeix i no s'ha pas estat de posar-se amb

Venedor de begudes refrescants pels carrers de Sevilla

comoditat. Diríeu, però, que això d'eixugar-se el suor ho fa amb certs miraments, com si temés despintar-se com els «divos» quan fan «Otello» que temen tant perdre la veu com el color de la cara.

A Albània la gent s'ho agafa d'una altra manera; per fer-se passar la calor, la gent beu te calent. Fisiològicament potser no està mal pensat, però, aquells gelats i aquella orxata de xufles! Qualsevol ens fa desentendre! Pel que es veu els albanesos no són pas molt primmirats en el vestir. Però, entre poc i massa. La presència d'aquell *mirón* tan esportassat imprimeix al document gràfic un segell tal de misèria, que no es fa pas un país gaire envejable.

A la platja de Folkestone (Anglaterra) el venedor d'«Ice-Cream» molt polit en el vestir, amb un

barret que envejarien molts *indians* de la nostra terra, es posa en actitud ben respectuosa per a servir els seus clients.

En canvi, a la Plaça d'Espanya, de Roma, la «Fontana alla Barcaccio del Bernini» es veu envaïda pel públic assedegat en posicions i actituds no pas ben correctes que diguéssim.

L'aguador sevillà, muntat en el seu burret — l'anar a peu és cosa massa vella — va pregonant la seva mercaderia als crits de «aguaaa frescaaa!» mentres ell, pel que pogués ésser s'engoleix un *chato de manzanilla*. Cal saber que a l'aigua fresca que ofereix als seus clients

A Constantinoble ja no hi ha tipisme... Un venedor de llimonada

Un auto convertit en fàbrica i botiga de gelats, al Migdia de França

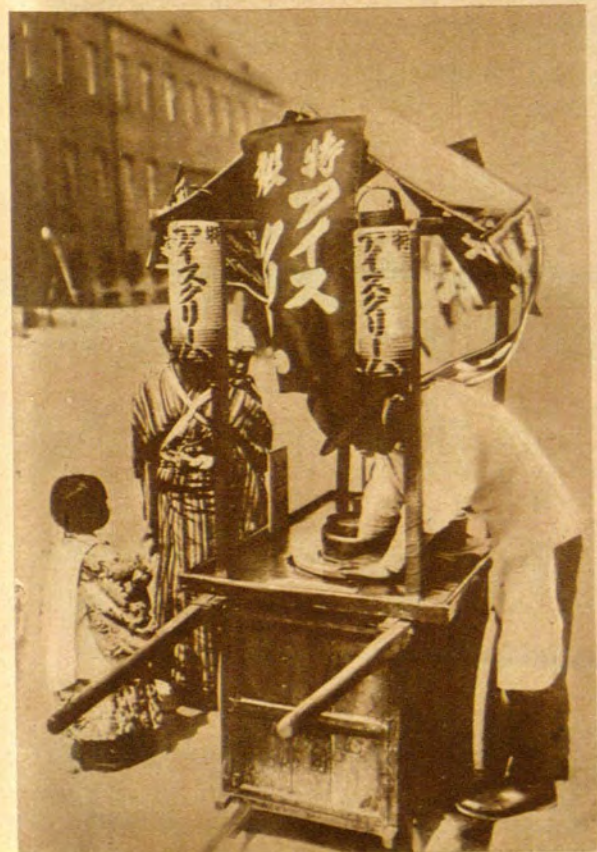
assedegats, fa cinc hores al menys que li bat el sol de ple ple i que ve a ésser així com el te que venen els albanesos. Hi ha semblances socials inexplicables.

Pels carrers de Constantinoble corren uns venedors de llimonada completament «standarditzats». Si no ens ho diguéssim l'epígraf de la foto, igualment podria ésser un home de Viena que de la barriada de Santa Madrona. Tanmateix Mustafà Kemal, n'ha fet massa d'arrecómar el tipisme de la seva terra.

A França, els venedors de gelats van en auto. És altament curiós veure com aquest bon refrescador dels seus compatriotes s'ha enginyat per convertir una vella carrosseria de turisme en un despatx, botiga i magatzem de mantecados. Un auto vell quan és ben vell, es presta a les transformacions més estrafolàries.

I del japonès que ven gelats pels carrers de Toquio, què me'n dieu? Treieu-ne els quatre fanalets que duu penjats als angles del seu «establiment», treieu-ne els gargots que deuen dir una cosa així com «Cornet d'amour» i si no fos per la indumentària de la dona i la nena que té al davant ningú no diria que fos un súbdit del Mikado, el fill del Sol naixent, el que hom veu a la foto, de mans a dintre l'atuell. És clar que potser en treiem massa coses... Però la literatura estiuenca també té els seus drets.

Un carret de gelats, pels carrers de Tokió

LA XINA A BARCELONA

大白賽龍那很好的

La petita Roseta fa «pals i ganxos» a la manera xina. Té bona lletra, oi?

Els venedors xinesos ambulants

¿On viuen, com viuen els xinesos, venedors de collarets i fantasies de «Madagascar» que roden per les terrasses dels cafès, pels carrers i les places de Barcelona? Aquell somriure impertorbable amb què us ofereixen la mercaderia, aneu a saber si és de felicitat o de resignació. Un tomb pel seu barri qui sap si ens ho aclariria. A veure: provem-ho.

Xina a la vista

Cap al tard, anem al barri d'aquests xinesos, que és al cor de les Drassanes. De tant sentir parlar de misteris ara, abans de trucar ens sentim cohibits. Truquem amb precaució. Mentre ens fan esperar per obrir-nos, passen llampeguejant pels nostres ulls, visions de pirates xinesos i la versió que ens en donen les pel·lícules americanes. No són pas visions massa tranquil·litzadores...

Ens obren, és dir, ens mig obren, finalment la porta. Són dos xinesos autèntics. Amb un—pensem nosaltres— n'hi havia ben bé prou.

—Es tracta—diem—de saber quatre coses de la vostra vida comercial, alguna cosa dels vostres costums i, a més, que ens deixeu fer un parell de plaques. Tot és per IMATGES, veieu?

—Periodistes? Res, res. (No «quelemos», no «quelemos»—diuen en realitat).

—El nostre fotògraf—insistim—us farà bonics com sou (anàvem a dir: i una mica més...)

La resposta és un cop de porta. I tot de crits fets en unes veuetes metàl·liques, una mica eixordades pels cops violents donats sobre una taula... No era allò que se'n diu un èxit periodístic, ni un començament massa encoratjador.

Mr. Liau, el mandarí xinès

Perquè la cortesia xinesa—tan cantada en les històries—no quedés mal parada, una senyora del pis del damunt va presentar-nos Mr. Liau, un xinès europeïtzat que té influència so-

Galanteria xinesa... Això diu, traduït literalment: Una salutació per als lectors d'IMATGES

bre els seus germans de raça i és el que dirigeix llur negoci. Els avença els diners per a les compres i els paga les despeses de manutenció, que els va descomptant del negoci.

El seu castellà pintoresc, ens predisposa a l'interrogatori.

—Quins països heu recorregut, a més del nostre?

—França, Mèxic, Holanda, Alemanya i Espanya. Però Barcelona és una perla!

—Van haver d'embarcar-se clandestinament?

—No; no, com a passatgers... I afegeix: Jo sóc de Nankin.

—Nankin? Així teniu els comunistes molt a la vora del vostre poble nadiu...

Ara Mr. Liau, fa un somriure molt d'estampa xinesa.

—No ens fem il·lusions. El comunisme és també a les portes de França, d'Alemanya, d'Amèrica. És dir, pertot el món.

Però Mr. Liau, no contesta amb la mateixa polidesa amb què responia les nostres primeres preguntes. El tema no el toca massa de prop. Girem full.

—Quant temps fa que és a Barcelona?

—Quatre anys. Sóc l'amo del pis on viuen els meus companys.

—I com va la venda?

—No massa bé. Per això molts companys nostres se n'han

La mà de Wu escriu sobre la quartilla una cordial salutació per als lectors d'IMATGES

anat de Barcelona. Ara tenim dos estudiants que seran dos futurs mestres nostres.

—¿No és indiscret de demanar-vos quan guanyen cada dia, aproximadament?

—No és cap secret. Quan el negoci va bé, unes quaranta pessetes. Ara el negoci flaqueja.

—I totes aquelles dificultats de circulació?

—Ara, en aquest aspecte ens deixen més tranquils. Abans ens negaven els permisos. Però no es descuidaven d'exigir-los si ens veien al carrer. I, és clar, ens penyoraven. Mireu: a Madrid, per vendre al carrer, els nostres companys paguen vint cèntims.

—Quins són els vostres millors compradors?

—Ja no cal dir-ho. Les que tenen més bon gust, les noïetes, aquest bé de Déu que en teniu. I és ben veritat, com més bufones més bones compradores. Això no falla mai. Diem de passada que Mís-ter Liau no s'ha limitat a festejar xineses.

—Les vostres dones—diu—són de primera, però les nostres són més plàcides, més contemplatives. Per cert que un company nostre va casar-se amb una sevillana. Jo, per ara sóc solter. Ja pot dir-ho.

—I afegirem: ben plantat i capitalista. Així, com un anunci de «La Vanguardia», no?

—No, no sóc pas ric, això no. No em convé pas que corri.

—I digueu-nos, si us plau: ¿heu conservat la vostra tradició a la taula?

—Posats a taula, mengem com vosaltres, exactament.

—Una pregunta de caràcter industrial: ¿Us feu els col·liarets vosaltres, o ja els compreu fets?

—Nosaltres ens limitem a vendre, que ja és molt.

—¿I què me'n dieu de Vicens Hong, com a torero?

Mr. Liau, riu, per primera vegada, estrepitosament.

El perill comunista a la Xina. Mr. Liau, amb el mapa a la vista, conta les seves impressions a l'autor d'aquest article

Aquesta xineta que sembla un bibelot de porcellana, ha nascut a Barcelona

L'estratagema de Mr. Liau, donà resultat, i els seus companys foren sorpresos pel fotògraf. Això podria ésser, també, una escena misèrfica de film americà

—Això cal deixar-ho per als espanyols. Els xinesos no servim.

—I, tanmateix, teniu un «fenòmen» de la vostra raça que es diu Joan Wuang. Té quaranta anys. Fou expulsat de Xanghai.

Mr. Liau té tard.

—Demà—diu—me'n vaig de Barcelona, però deixaré dit als meus companys que es deixin retratar.

—Mirarem d'afavorir-los tant com poguem, oi Cases?

Unes plaques difícils

Hem dit difícils pel rubor d'escriure heroïques. Rieu-vos de les instantànies de la caça del lleó o de la pesca de la foca. Almenys els lleons ni les foques no tenen un odi decidit a la fotografia. Però aquests xinesos sí. Vam tornar-hi un dia darrera l'altre. No hi havia res a fer. No ho volien. (No «quelemos» com diuen ells.)

La bona senyora de la primera vegada ens aconsellà que esperéssim el retorn de Mr. Liau.

—Prou que els retratarem—deia encoratjant el fotògraf. I vam trobar el truc decisiu. Vam apagar el llum de l'escala. Tot era a les fosques. De cop i volta, va encendre's un llumí. Era Mr. Liau que pujava. Els altres xinesos venien darrera d'ell. Quan va apagar-se el seu llumí va encendre's el nostre magnèsium.

—Gràcies, Mr. Liau, ja tenim les plaques.

En vista que la seva virginitat fotogràfica ja havia estat vulnerada, els nostres xinesos es van declarar vençuts i decidiren donar algunes facilitats—no gaires—al company Cases.

LLUIS SAINZ DE MORALES
(Fotos Cases)

LA VEREMA DE LA VINY

Simfonia tardoral. — Les jornades tardorenques comencen a tennir el paisatge amb pinzellades d'ocre i siena. Els arbres volen començar a despollar-se i els darrers raigs de sol ponent els abriguen amb una polsina d'or vell que els dona la qualitat de cornucòpies vuitcentistes.

La vinya, però, està al seu esplet i verdeja els camps amb un to verd tot esponjós. L'amo es passeja tot satisfet entre les rengleres de ceps — rengleres inacabables i monòtones — i de tant en tant, aixeca un pàmpol, contempla el brot de raïm amb fruïció, el sospesa i d'un cop d'ull només, diríeu que ja ha saborejat el most que contenen els grans madurs i panxuts, plens d'ambrosia.

La collita. — Quin bo dona el veure aquell bé de Déu de raïms atapeïts, formant penjois ubèrrims, tips fins a rebentar de raigs de sol

Arreu arreu, pertot fins on us allargui la mirada, veureu ceps i més ceps, tots carregats, tots amagant sota el cobricel dels pàmpols, molçuts i verdosos, el tresor de la meravellosa fructificació.

L'amo ha retornat al mas i allí, sota l'emparrat que ombreja el porxo, comunica amb els seus familiars i amb el majordom la impressió que ha tret de la visita.

— I bé; això ja està a punt—comença l'amo tot joiós — Demà passat començarem la verema.

— ¿Què te'n sembla d'aquest any? — fa la mestressa, bevent la resposta del seu marit.

— No és pas com la d'ara fa cinc anys; — intervé el majordom — però vaja, si no ho és, ja s'hi acosta força.

— No sortiran pas tantes càrregues de vi com aquell any — diu l'amo. —

La qualitat, però, serà millor. Ja podeu avisar la gent per a demà passat a primera hora. Les portadores que siguin netes i que hi hagi els carros a punt.

I així per l'estil, segueix la conversa, fins que la minyona els crida per anar a sopar.

I aquella nit i l'altra, els raïms l'aprofiten per a acomiadar-se dels ceps i dels pàmpols i dels animallets del camp i de les estrelles del cel. I tot concentrant dintre d'ells els raigs de sol de la darrera jornada, prometen venjar-se dels homes que els arrenquen de llurs plantes, tot just quan acabaven de madurar. I els raïms es venjaran.

La venjança dels raïms. — Perquè els raïms en són de venjatius. Es vengen, però, amb la dolça suavitat de la substància llur; per a ells pot ésser un plaer aquesta venjança, però no deixa de ser-ho també per als homes, als quals ells volen fer llur víctimes.

Allà, cap a les primeres nebulositats de la història, va començar aquesta lluita. Noè, el patriarca, a qui potser el diluvi universal va deixar-li un cert avorriment per l'aigua, un dia arrancà, per cop primer, uns brots de raïms i en tastar-los, va trobar que eren gustosos. Pensà, potser, que el suc d'aquells granets tan dolços havia d'ésser bo, i els va espremer. També va agradar-li la sang dels raïms. Va guardar-ne una petita quantitat per un altre dia i allavors fou quan els raïms rumiaren la malifeta. El suc començà a remoure's i a agitar-se dins de l'àmfora de terrissa on estava clos i d'aquelles turbulències va sortir-ne l'esperit del mal. Noè, dies després, va tornar a tastar-lo i el trobà millor que el primer dia; i en begué més i més fins a acabar-lo. I el somni de l'inconsciència va apoderar-se d'ell i portà conseqüències funestes. Les conseqüències foren un escàndol de família i una maledicció. I de llavors ençà que el vi — el suc dels raïms fermentat — ha fet donar cada dia més escàndols i fins la sang humana ha corregut per culpa d'ell. Aquesta és la venjança dels raïms.

La verema. — De bon matí els veremadors, homes i dones, són a la vinya. A una mà les tisores, aixecant els pàmpols amb l'altra, d'un cop sec tallen el brot que uneix el raïm amb la planta.

Quan els coves són plens, els duen cap a les portadores, les quals tenen mig la forma de bóta, perquè els raïms comencin d'acostumar-s'hi

A una mà les tisores, aixecant els pàmpols amb l'altra, d'un cop sec tallen el brot que uneix el raïm amb el cep

NYA AL CUP

els coves, al costat dels veremadors, van omplint-se poc a poc i una vegada plens, les mosses somrients i colrades de sol, en porten uns altres de buits i s'enduen els plens cap a les portadores que, perquè els raïms comencin a acostumar-s'hi, tenen la construcció i la forma com d'una mitja bóta si fa no fa.

El cant de les cigales es barreja amb els crits dels carreters que amb les portadores plenes o buides, van i vénen fent viatges de la vinya al mas i del mas a la vinya. Les mosses han de sentir-se'n més de quatre dels homes, quan s'hi acosten per a canviar els coves i sovint esclata entre els ceps una rialla grassa que retruny per la vinya com una trencadissa de plats.

A l'ombra d'algun arbre es fa la dinada i la tasca recomença a la tarda fins a entrada de fosc. I segueix l'endemà i encara l'altre i l'altre, fins que tots els raïms ja són fora de la planta i són apilotats a dintre el cup.

Bacus i la veremadora. — Abans, Bacus presidia les festes de la verema. Avui, però, una mica *démodé* ha d'acontentar-se amb una intervenció més modesta. Surí sols a la nit i es passeja per les

vinyes amb posat tristoi. Prova de posar-se al cap una corona de pàmols, mes t r o b a

que totes les fulles són tacades amb esquitxos de pedra blava i fan fetor de sofre. Li desplauen i acaba plorant al peu d'un marge la seva dissort. Enyora aquells estols de nimfes de les

boscúries de l'Arcàdia i de les vinyes

de la Campània. De lluny li sembla veure passar una bacant d'aquelles que tant li plavien i per culpa de les quals no servava massa fidelitat a la seva muller Ariadna. Vegé,

però, ben aviat, que no era pas una nimfa el que havia vist, sinó una gentil camperola, una pobra noia veremadora que en lloc de la túnica o *peplon* de les bacants dels seus bons temps, portava un vestit teixit i un davantal de cotonada i per comptes dels clàssics pentinats de les beutats olímpiques, duia els cabells a la garçó. Bacus compregué que el seu regnat havia finit completament, que aquells no eren els seus camps i vinyes i que si volia retrobar ara sàтира bacants i nimfes de les que alegraven les seves festes dionísiaques, havia de fer cap als *danzings* i *music-halls*, Casinos i Grands Hotels de moda, on els seus antics vassalls han canviat la vella indumentària per les robes *dernier cri* i s'empassen les barreges crepitants dels més complicats *cock-tails* i no la porpra diamantina d'aquell vi blau i olorós que escalfava el cor i feia rodar el cap i bullia espumant dintre les cràteres d'or macís i que se'n deia vi de Xipre.

La trepitjada. — Arribat al cup, els raïms sofreixen el martiri

Els veremadors
saben aprofitar
les portadores...

Els carros, amb les portadores plenes, fan els viatges de la vinya cap el mas

d'ésser trepitjats. Avui es fa amb premses; abans es trepitjava amb els peus. I amb una humilitat quasi evangèlica els raïms tornen bé per mal i deixen anar a dolls la seva sang que després bullirà a les tines i a les bótes i es farà vi, encenall dels cors, sublimador d'idees i turment dels higienistes, que ja no saben què més dir perquè ningú no els en fa cap cas.

Colofó hivernal. — Vindrà l'hivern i els ceps desfullats donaran la sensació de cosa morta, cargolats i turmentosos, ressecs i aspres com un renec de condemnat. No les guaitau pas les vinyes desfullades, que semblen un ossari, un camp de batalla ple de cadàvers des-carnats.

Sols dues coses he vist més tristes que una vinya en ple hivern: un bosc cremat de poc on els brancalls retorçats i calcinosos semblen braços de condemnats alçant enlaire el seus clams d'ira o bé una planúria erma i desolada, sense una planta ni un boscall. Terres de sorra i guix d'on la vida en fuig com el dimoni de la creu. Les vinyes, no són mortes, però. Dintre d'elles la saba esmorteïda congria el foc de mil disbauxes i espera una altra anyada per a rebrollar.

JOAQUIM VAYREDA I AULET

FOTOS GASPÀ I GARRIGOSA

El pescador d'ham

Hi ha un vell adagi català que diu: «Pescador d'ham, pescador de fam». I tinc la convicció que aquesta vegada l'adagi no ment.

Poques tasques hem vist com la del pescador de canya, en les quals el treball i la paciència esmerçada fossin tan malament recompensades.

I, amb tot ¿quina força empeny el nombrós contingent de pescadors que tenim a Barcelona, a sentar plaça d'estaquirot a l'escullera, a suportar durant tot el dia la roentor de la canícula, i impàvid aguantar aquella canya, llarga com el *pal messana* d'una fragata del segle passat?

No vulguem, però, desxifrar el per què de l'afició. Cercar-hi justificacions fóra llevar-li tot l'encís del seu purisme.

¿No és preferible acceptar santament el pescador de canya com una mostra d'allò que pot la intel·ligència de l'home quan cerca una manera més de perdre honradament el temps?

I ¿voldríeu dir-me qui més pacient, més estoic i més constant alhora, que el pescador de canya, qui ferreny suporta el dur setial de la llosa i el sol cremant i la fatalitat de no pescar, dia darrera dia, ni un sol llobarret?

I més encara. Aneu a l'escullera i us semblarà que tots els pacifistes convençuts de Barcelona, s'hi han aplegat. El pescador de canya té el do d'inspirar amistat; d'atraure

la confiança; els veieu amb cara de bones persones.

Si preneu conversa amb algun d'ells, podreu observar de seguida que, en el fons, són uns ingenus *charmants*. Us explicaran a quina època de l'any el peix té més gana, i si l'esquer que prefereix és la gamba o pasta d'arengada; si s'ha de pescar amb ham de mosca o amb volantir. Us contarà, també, alguna gesta del seu ham terrible, uns quants anys enrera: aquell peixarro fantàstic que se li va emportar canya i tot...

Us dirà que a Barcelona els pesca-

El premi a la constància: ja han picat!

Aquesta gent, necessiten estar inscrits a l'«Associació de pescadors deportius de Barcelona», per poder tenir un lloc a l'escullera

dors de canya necessiten estar inscrits a l'«Associació de pescadors deportius de Barcelona», per a poder tenir un lloc assignat a l'escullera.

Jo crec que el mar té la virtut de tornar simpàtica la persona més adusta, i formal el més caragirat.

Ell us demostrarà que bon pescador no ho és qui vol. L'aprenentatge també és cosa llarga. Un home amb l'experiència

dels anys, arriba a saber la quan-

La delicada maniobra de posar l'ham

titat exacta d'esquer amb què s'ha d'emboïcar l'ham; a conèixer amb l'estirada la mena i la grandària del peix que pica; el moment exacte en què s'ha d'alçar; a la fondària que s'ha de pescar, segons el to de blau més o menys pujat del mar; en fi, tota una sèrie de detalls que per més que semblin, al profà, insignificants, són gairebé sempre el quid per devenir un bon pescador de canya.

És molt curiós, un matí de diumenge, fer una passejada per l'escullera. Mireu al lluny la línia del port, i són tants els pescadors que hi passen l'estona, que us sembla veure un canyar crescut damunt les lloses.

MODEST SABATÉ

FOTOS CASES

L'HUMOR ESTIUENC

Una "hiper-revue" a Sardanyola

L'estiuenc ha estat ara i sempre un pretext avinent per donar sortida a tota mena d'iniciatives de divertiment social. Les festes de l'estiuenc tenen la gràcia particular d'anar sempre acompanyades d'un gran esperit familiar que fa possibles totes les audàcies. Sigui un ball de trajos, un concurs de bellesa, o una representació teatral sobrerrealista.

Enguany, entre les «colònies» amb esperit d'iniciativa, s'ha posat de moda un divertiment nou: la caricatura de la revista de gran espectacle, transposició, en mànigues de camisa, de totes les gràcies del music-hall. A Tiana, a Sant Hilari i l'altre diumenge a Sardanyola, s'han celebrat festes d'aquesta mena.

En Valentí Castanys, «produceura», autor, animador i escenògraf de la revista *Xofer, a Cordelles* / voltat dels principals elements que col·laboraren a l'espectacle. A la dreta d'En Castanys (assenyalat amb una creu) l'escultor Villadomat, i, a l'esquerra, el crític Just Cabot.

Al *Cordelles Club* correspon el mèrit d'haver donat estat teatral a la revista *Xofer, a Cordelles*, que el dibuixant i humorista Valentí Castanys, l'home del *Xut!* ha improvisat, en gran *produceur*, sota el cel amable de Sardanyola. Alguns joves de la colònia i tot un grapat de gent de bona voluntat, col·laboraren en aquest espectacle que va interessar tota la població i que féu mobilitzar nombre de forasters, turistes a la caça de la novetat dominical.

Tot plegat, una festa agradable i plena d'enginy, que diu molt en favor del to i de l'humor dels estiuencs de Sardanyola.

La pista de patinar del «Cordelles Club» de Sardanyola, convertit en teatre de la natura, durant la representació de la revista estiuenca

El sketch «A 2'50 el cobert», un dels més enginyosos de la revista, vist d'entre caixes

Teresina Casajuana ens parla

de la seva ger- mana, la Maria Alba de Holly- wood

ASSABENTATS dels èxits que actualment conquista per Amèrica la nostra compatriota Maria Casajuana, i amb el desig de donar-ne unes noves als nostres lectors, ens dirigim una tarda a la Ronda de Sant Antoni que és on viuen la seva mare i la seva germana Teresina.

Aquestes, ens reberen afectuosament, i en enterar-les de la missió que ens menava a casa seva no pogueren amagar un xic de contrarietat.

— Estem tant escarmentades amb això dels entrevius — féu la mare tota compungida — que hem fet el pensament de no acceptar-ne cap més. Sempre se'ns atribueix coses que no hem dit.

— Senyora, IMATGES no té cap interès a enganyar els seus lectors — responguérem vivament. — No direm més ni menys que les coses que ens diguin vostès...

Teresina que és una noia menuda i deliciosa, intervingué:

— Mamà, aquestes senyors em consta que tenen formalitat. Jo llegeixo IMATGES setmanalment, i sé que és una revista seriosa.

Les paraules de Teresina solventen totes les dificultats.

— Així serà millor que tu els atenguis. Jo no hi estic acostumada a aquestes coses...

Pasem a la sala de música. Per les parets, una infinitat de retrats d'artistes cinematogràfics. Hi ha el bo i millor del cinema. En cada fotografia una dedicatòria de l'artista. I damunt d'un pedestal hi ha una franja blanca amb unes lletres que diuen Miss SPAIN.

— Veuen? aquesta és la franja que va portar la meua germana al concurs de Galveston on va guanyar el segon premi. És l'única espanyola que ha guanyat allí...

— Voldria contar-nos, Teresina, com va anar tot això?

I oferint-nos seient començà.

— Com ja deuen saber, la Fox va organitzar un concurs de fotogènia. La meua germana no volia assistir-hi, malgrat les vegades que jo li havia pregat de presentar-nos-hi. Veient que era impossible de fer-li entendre que ella també podia optar a guanyadora, valguérem a pregar-li que m'acompanyés a mi. I efectivament, vàrem fer les proves. Veurà, però, que quan el director la va veure, va començar d'insistir perquè hi prenguéssim part. A còpia de prec i perquè no la maregessin més va decidir-se. La sorpresa que va tenir quan es va trobar premiada!

— I llavors...?

— Començarem els preparatius per a la marxa. Tenia la contracta firmada i calia partir.

El primer pas de Maria Alba, camí de la fama i la fortuna... Acompanyada de la seva germana Teresina, assisteix a la «prova» que s'efectuà a la Casa Fox de Barcelona. Aquesta prova va obrir-li les portes de Hollywood

La Maria Alba estilitzada i standarditzada de Hollywood, tan lluny d'aquella modesta Maria Casajuana de Barcelona

— Estava contenta ella?
 — No ho cregui pas! Estic segura que n'estava més jo, car de París a l'Havre que és on havia d'embarcar no féu més que plorar i dir «que se'n penedia i que volia entornar-se'n cap a Barcelona.» Ens costà Déu i ajuda per decidir-la! El concurs de Galveston fou per ella una veritable consagració. I aquí comença el seu ascens. Entrà en els estudis de la Fox i començà fent papers de poca importància. La primera pel·lícula que interpretà, fou «Per uns ulls negres.» Després «Una núvia en cada porta».

«Joventut esgarriada» fou l'última pel·lícula que féu a la Fox. Llavors va entrar a la Paramount amb molt més avantatge de tot. Allí va filmar-hi «El cos del delictes» que és un film sonor que ha tingut molta ressonància a Amèrica.

— Segur que li devia costar d'adaptar-se en les coses del cinema.

— Evidentment, li vingué molt de nou, i la prova d'això és que un cop a Hollywood el director li va manar que es posés una camisa curta per treballar. S'hi va negar rodonament fou precis mobilitzar tot Hollywood per a convèncer-la.

— Segons tenim entès, vostè ha viscut allà amb ella...

— I la mamà també; hi hem estat un any; si no hagués estat que ens fou precis de tornar per assumptes particulars, ja ens hi hauríem quedat. Jo tenia contracte també amb la Fox.

— Així vostè pensa dedicar-se també al cinema?

— Sí, senyors; l'únic inconvenient que hi ha és que no podem treballar les dues juntes en una mateixa casa per raó del moli que ens assemblen.

— I no pensa tornar a Barcelona?

— Oh prou, ella rai bé tornaria, però seria solament per veure una altra vegada la Barcelona enyorada, però té tanta feina allí...

— ¿Per què s'ha canviat el nom per Maria Alba?

— Molt senzill: perquè aquest cognom en anglès costa molt de pronunciar-lo i demés es més curt. Jo també he pres el meu nom d'artista que és Tesi Alba. És un nom ben català.

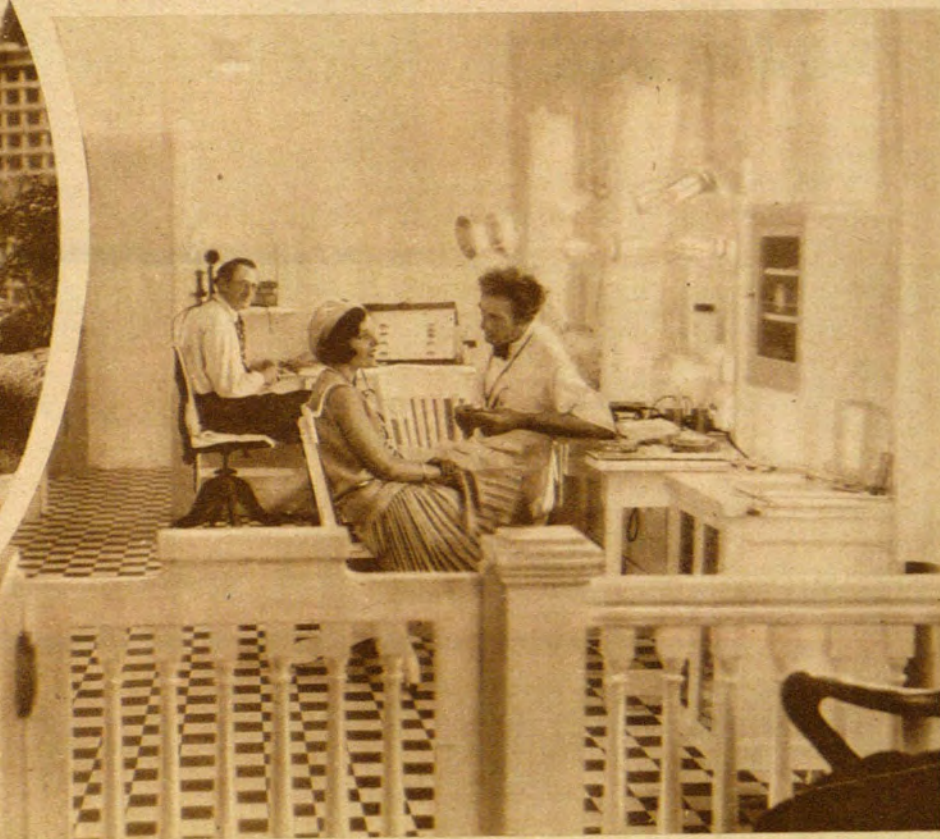
A. PONS I GUITART

Les dues germanes, Teresina i Maria Casajuan.

Maria Alba en el jardinet de la seva casa de Hollywood

La delicada sessió de maquillatge, en els estudis de la Paramount

L'ASSASSINAT DE ROGER ACKROYD PER A. CHRISTIE TRADUCCIÓ PER A. MATEU

(Continuació del número anterior)

—Bona nit, senyoreta—digué polidament—. Temem que hi hagi hagut una temptativa de robatori i us demanem que ens ajudeu. ¿Quina és aquesta peça? La sala de billar?... entreu i asseieu-vos.

Flora s'assegué en l'ample sofà al llarg del mur i esguardà l'inspector.

—No comprene. Què ha estat robat? ¿Què voleu que us digui?

—Simplement això, senyoreta: Parker diu que heu sortit del despatx del vostre oncle cap a tres quarts de deu. És així?

—Absolutament. Li he anat a donar la bona nit.

—Era aquesta hora exacta?

—Crec que sí. No podria afirmar-ho. Potser era una mica més tard.

—El vostre oncle estava sol?

—Sí. El doctor Sheppard ja havia marxat.

—¿Heu notat si la finestra era oberta o tancada?

—No podria precisar-ho, perquè els cortinatges estaven tirats.

—¿El vostre oncle semblava estar com sempre?

—Em penso que sí.

—¿Podríeu dir exactament el que heu parlat?

Flora féu una pausa, com per a ajuntar els records.

—Vaig entrar i vaig dir: «Bona nit, oncle, me'n vaig al llit perquè estic un xic fatigada aquest vespre.» Ell deixà anar una mena de reny. Vaig anar cap a ell i el vaig besar. Ell em digué que el vestit m'esqueia bé i em pregà que em retirés, car estava ocupat. Així, jo vaig sortir.

—¿No va insistir especialment en el seu desig de no veure ningú?

—Ah, sí; no me'n recordava. Em digué: «Digueu a Parker que no necessitaré res aquest vespre i que desitjo no ésser molestat. Vaig trobar Parker en sortir i li vaig transmetre l'ordre.

—Molt bé—respongué l'inspector.

—Voleu dir-me el que han robat?

—No ho sabem... ben justament—declarà l'inspector amb vacil·lació.

Una lluisor de terror passà pels ulls de la noia i s'aixecà d'un salt.

—Què passa? M'amagueu alguna cosa!

Hèctor Blunt, amb la seva calma habitual, vingué a posar-se entre ella i l'inspector.

Flora estengué la mà, que Blunt prengué entre les seves i li donà copets, com es fa amb un infant; ella es girà vers ell, com per a prendre coratge en la seva serenitat.

—Tenim una mala notícia per donar-vos, Flora—digué—. Una mala notícia per a tots. El vostre oncle Roger...

—Què?

—Serà un gran disgust per a vós. El pobre Roger és mort!

Flora es separà d'ell, els ulls dilatats per l'horror.

—Quan?—murmurà—quan?

—Poc després que l'heu deixat, de segur—digué Blunt greument.

Flora es posà la mà a la gorja, deixà sentir un petit crit i caigué; però jo la vaig agafar en el meu braç. S'havia desmaiada. Blunt i jo la portàrem al primer pis i la dipositàrem en el seu llit. Després vaig pregar Blunt que despertés la senyora Ackroyd i que la posés al corrent del que passava.

Flora es retornà aviat. Vaig dir a la seva mare que hi anés i que li fes alguna cosa per tal que acabés de tornar en si. Després vaig baixar amb pressa l'escala.

CAPÍTOL VI

EL PUNYAL TUNISENC

Vaig trobar l'inspector que sortia de la cuina.

—Com va la senyoreta, doctor?

—Ja ha tornat en si i la seva mare té cura d'ella.

—Perfectament. He interrogat els criats. Tots declaren que ningú no s'ha presentat aquesta nit per la porta del servei. La descripció que m'heu fet d'aquest estranger és un xic vaga. No podíeu dir-me alguna cosa de més precís?

—No—vaig respondre—, i ho sento. La nit

era molt fosca, l'home portava el coll del seu gabany aixecat, i les ales del barret abaixades damunt els ulls.

—Hum! Així sembla que ha volgut amagar la seva cara. ¿Esteu ben segur que no el coneixeu?

Vaig respondre negativament, però amb menys convicció del que ho hauria fet si no m'hagués recordat que la veu d'aquest home m'havia semblat familiar. Vaig explicar això a l'inspector, vacil·lant.

—¿Dieu que era una veu feréstega, com d'un home sense educació?

Vaig afirmar, per bé que em semblava que aquesta vulgaritat era exagerada. Si, com deia l'inspector, el desconegut havia volgut dissimular la seva cara, també hauria pogut dissimular la seva veu.

—¿Voldríeu molestar-vos tornant al despatx amb mi, doctor? Voldria fer-vos una o dues preguntes.

Vaig dir que sí. L'inspector Davis obrí la porta del petit vestíbul; hi entràrem i ell tancà amb clau darrera d'ell.

—No vull que ens destorbin—digué greument—, ni que ens escoltin. ¿Què vol dir aquesta història del xantaig?

—Xantaig?—vaig dir, molt impressionat.

—¿Ha nascut això en la imaginació de Parker, o bé hi ha alguna cosa de veritat?

—Si Parker ha sentit alguna cosa de xantaig—vaig respondre lentament—, cal que hagi escoltat darrera d'aquesta porta.

Davis féu un senyal afirmatiu.

—Sembla evident això. He fet una petita enquesta per tal de saber quines havien estat les ocupacions del maître d'hôtel durant el vespre. Si he de dir la veritat, no em fa gaire goig. Aquest home sap alguna cosa. Quan l'he començat a interrogar ha comprès on volia anar a parar, i m'ha contactat aquesta història del xantaig.

Vaig prendre una resolució immediatament.

—Estic molt content que hi feu al·lusió, car jo dubtava de si us en parlaria o no. Estava decidit a dir-vos-ho tot; però esperava una ocasió favorable com aquesta.

Li vaig explicar, aleshores, els esdeveniments d'aquell vespre, tal com els he consignat aquí.

L'inspector m'es-

coltava amb atenció, i m'interrompia de vegades per a fer-me una pregunta.

—Es l'afer més extraordinari que mai m'hagin contat. Dieu que la carta ha desaparegut? Això sembla significatiu, molt significatiu veritablement, i ens dona el que cerquem: el mòbil del crim.

(Seguirà en el número vinent)

Tres-cents acampadors a "Bella Terra"

EN aquest pla, que és, efectivament, tan bell com fa córrer el seu nom, hi ha estat parat, entre els pins, el «Campament de Catalunya», és dir, tres-cents acampadors, amb noranta tendes.

Hi ha, en aquest campament, tres menes d'acampadors: els «follets», «els minyons» i els «gules» de muntanya. Els organitzadors han estat tres entitats excursionistes: «Centre Excursionista de Terrassa», «Grup Excursionista Barcelonès» i Centre Esportiu «Catalunya».

Després dels dos campaments, de «Palestra», a Malniu i a Tossa de Mar, l'acampada a casa nostra, comença a esdevenir normal i guanya cada dia més adeptes.

Aquesta extesa de tendes sobre el pla de «Bella Terra», ja és ben respectable.

El nom de «Campament de Catalunya» no és pas excessiu. El presideix la bandera de Sant Jordi, que ja és la bandera de les acampades d'ençà que «Palestra» ha començat a hissar-la.

Va arrelant-se també, l'excel·lent costum de visitar els campaments.

Com el de Tossa de Mar i el de Malniu, el campament de «Bella Terra», ha rebut també

visitants il·lustres: Pompeu Fabra i Ventura Gassol,

La nit del dissabte, després de la cursa d'antorxes, espectacle impressionant, fet a honor dels dos visitants, Ventura Gassol parlà als entusiastes acampadors de «Bella Terra».

La presència dels «follets» i dels «minyons» de muntanya, a aquest campament li dona un aire potser més de joc, però la jornada hi és tan ben aprofitada com en els dels grans. Comença a les sis del matí i acaba a les deu, a la vora del foc.

La foto central d'aquesta pàgina ens permet de veure un follet de muntanya que s'aprofita amb un gran de-

lit de la instal·lació d'aigua viva al campament. Hauria estat preferible una font, és clar, però val a dir que l'enginy ha resolt aquesta necessitat d'una manera tan graciosa com eficaç.

Pensareu potser davant aquesta foto de la màquina d'escriure sota una tenda, que és poc esportiu aquest estri, en la vida a plena natura. Però hem de reconèixer que un número tan respectable de tendes i d'acampadors ja justifica la confecció del diari que aquest cos de redacció va arrodonint voluntariosament sota la tenda.

(Fotos Gaspar i Custodio)

AUTOMOBILS,
AUTOMOBILS,
AUTOMOBILS...

De Niça a París

clima la complaença del cos. El Faubourg Montmartre és, també, després dels *boulevards*, el camí del visitant de París, una mena de *via-sacra*, o, millor dit encara, en termes més moderns, el camí d'aquells que cerquen el paradís terrenal en el París d'avui.

Simfonia de blanc i verd

Fins a vint-i-vuit autòmibus, a primera vista, comptreu en la foto del carrer parisenc. Vint-i-vuit autòmibus mecànics, de color verd, recoberts de blanc. Té l'aspecte de cosa exòtica, com un murmur de Jazz, no pas precisament d'una cosa suau i dolça, o tan sols d'obra gran a l'estil ianqui; un exercit disfressat, que ruïlla en mig d'un carrer creuat pels descendents d'aquella *Torre de Babel*. Cada mig dia, a la tarda i cap el tard, aquesta legió, aquesta *gran parada* es remou inquieta, és com la simfonia imprescindible de cada hora d'apat.

Concert de botzines i clàxons

A Niça, la cosa ja és diferent. L'aire de la badia s'emporta l'olor de gasolina i oli cremat, i el perfum de les flors dels jardins magnífics que emmarquen els centenars d'hotels en els set quilòmetres de llargada del Passeig, la substitueix.

L'automòbil ha substituït el cotxe de vela amb sarrells, tan típic a la costa Blava. Ara, la tracció mecànica ha vingut a complementar l'encís de Niça i els seus voltants. Avui, gràcies a l'auto, hom pot recórrer còmodament les tres *corniches*, que de Niça a Menton creuen els Alps marítims, dominant les cales i promontoris replets de viles i hotels sumptuosos.

És per això que avui, Niça, és la ciutat d'Europa que compta amb més automòbils. Un per cada vint-i-dos habitants.

A la tardor i en ple hivern, davant del *Palais de la Jetée*, contempleu llargues fileres d'autos. Són cotxes de totes les nacionalitats i de totes marques, conduïts per mans d'ambdós sexes.

A voltes, la nota sentimental entre les rialles dels turistes, és el fet que el cotxe que ahir era d'un amic, avui el conduïx un desconegut que va fer-lo seu, amuntegant fitxes damunt la taula de la ruleta, que és la mestressa i senyora dels Casinos.

MIQUEL JOSEPH I MAYOL

Una curiosa fotografia del Faubourg Montmartre, de París, en un moment de màxima aglomeració d'autòmibus

(FOTOS DELIUS I KRISTONB)

HOM no sap ben bé per què troba certa analogia en les fotos d'aquesta plana.

Una, d'un carrer de París, curull d'autòmibus, i les altres dues del Passeig dels Anglesos, a Niça.

A ben segur que serà el cosmopolitanisme que impera en aquests llocs: al Faubourg Montmartre, de la capital del món, del París bulliciós i al Passeig de la reina de la Costa Blava. A més, la nota vibrant, la que domina, és el tuf de gasolina i l'estridència dels motors. Serà això, això indubtablement, el que hagi fet recollir en un mateix lloc, aquests diferents aspectes de les dues ciutats *internacionals* de França.

Podríem dir coincidència de llocs i analogia de coses. El Passeig dels Anglesos, a Niça, és en tots temps, més en plena temporada, el lloc predilecte dels turistes que cerquen en la benignitat del

El Passeig dels Anglesos, de Niça, la ciutat d'Europa que compta amb més automòbils (un per cada 22 habitants)

AL MARGE DE LA VOLTA A CATALUNYA

L'ESDEVENIMENT esportiu de la setmana que ha acabat, ha estat la Volta Ciclista a Catalunya que aquest any s'ha corregut per dotzena vegada.

Aquesta prova, la més important de les que es corren a la nostra terra i potser també de la resta de la península—la volta al País Basc, superior en inscripció

d'asos europeus, és inferior en quant a quilometratge i etapes—cada any entra més en el gros públic i a cada nova edició és més gran l'interès que s'hi prenen tots els catalans.

O, sinó, defureu uns moments els vostres ulls damunt una qualsevol de les moltes fotografies que els repòrters gràfics han impressionat en sortides, arribades, control i pobles del recorregut, i en totes elles hi

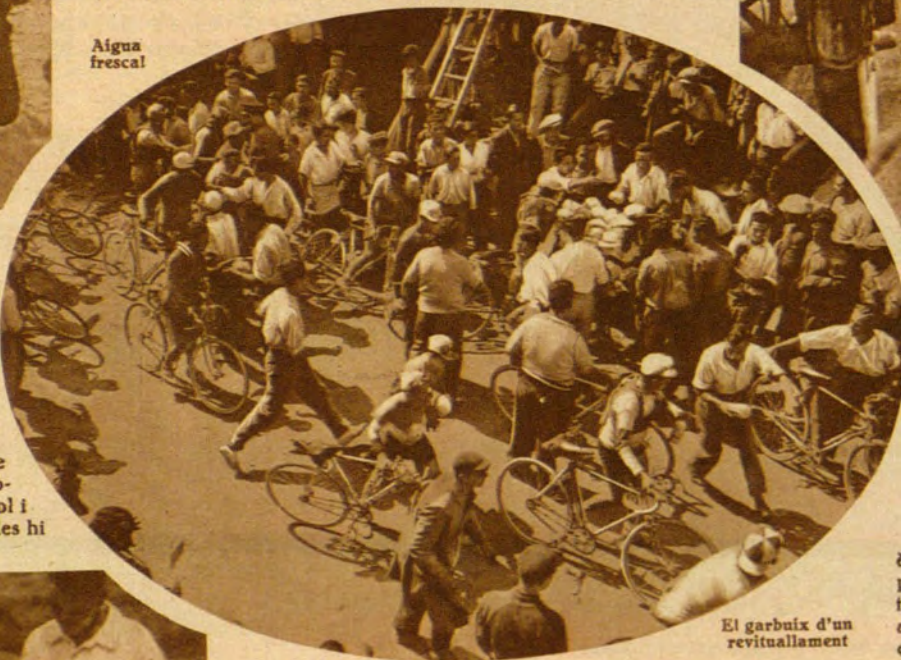

Primer! veureu els entusiastes que animen als corredors o bé que es desviuen per atendre'ls.

Aquest aspecte és, potser, el més interessant de tots els d'aquesta carrera. Aquest entusiasme es presta a molts variats comentaris. Un filòsof hi trobaria mil i un motius per sumir-se en la meditació més profunda i amb tota seguretat arribaria a conclusions sorprenents i insospitades. Tal vegada aconseguiria descobrir als tècnics el secret del contrast que ofereix la magnífica acollida que el públic dispensa a aquesta prova i el poc interès que es pren per les manifestacions ciclistes que tenen per marc l'asfalt d'un velòdrom.

A propòsit d'aquest contrast hi ha crítiques esportius que quan arriba l'època de la Volta, escriuen un any darrera l'altre un seguit de lamentacions capaces d'enternir el cor menys sensible. No s'expliquen el per què quan els *tours* passen per qualsevol localitat de la nostra terra, tot el poble es llença al

Aigua fresca

El garbuix d'un revituallament

carrer i tothom s'interessa per les incidències de la prova, i en canvi les reunions que tenen lloc a les pistes, transcorreixen. La major part de vegades, en un ambient poc menys que familiar.

Diuen que el ciclisme no interessa, i tal vegada no els manca la raó. En la Volta a Catalunya triomfa no pas l'aspecte esportiu sinó el pintoresc de la prova. A la gent la sedueix la nota de color que dona la bigarrada massa d'un escamot de *routiers*, o bé s'entusiasma per l'emoció d'un *sprint* final o per l'esforç d'un *isolé* que ha aconseguit uns centenars de metres d'avantatge i marxa sol, cara al vent, pedalejant amb energia. Però per damunt de tot s'apassiona pel triomf d'un determinat corredor que ostenta la representació de la pàtria

«Pannel»

els habitants de la nostra terra que no s'interessin pel seu curs.

Interessen les ressenyes i els comentaris que escriuen els cronistes, a través dels quals es poden endevinar les gestes d'aquests herois i les calamitats que sofreixen. I el públic busca àvidament les informacions gràfiques que reflexen, millor que tot el que es pugui escriure, l'estat d'ànim d'aquests esforçats minyons, i les dificultats que continuament han de vèncer per aconseguir l'objectiu perseguit.

Aquest és el secret de l'èxit de la Volta a Catalunya. Són aquestes les causes de la superioritat que en el favor del públic obté aquesta prova damunt les manifestacions ciclistes purament esportives.

X. P.

(Fotos Gaspar)

Una poma per la set

o de la comarca o de la localitat, pel qual desitja la victòria no pas per creure'l superior als altres, sinó perquè en ell hi veu tota la personificació d'uns ideals que passa per damunt de tot.

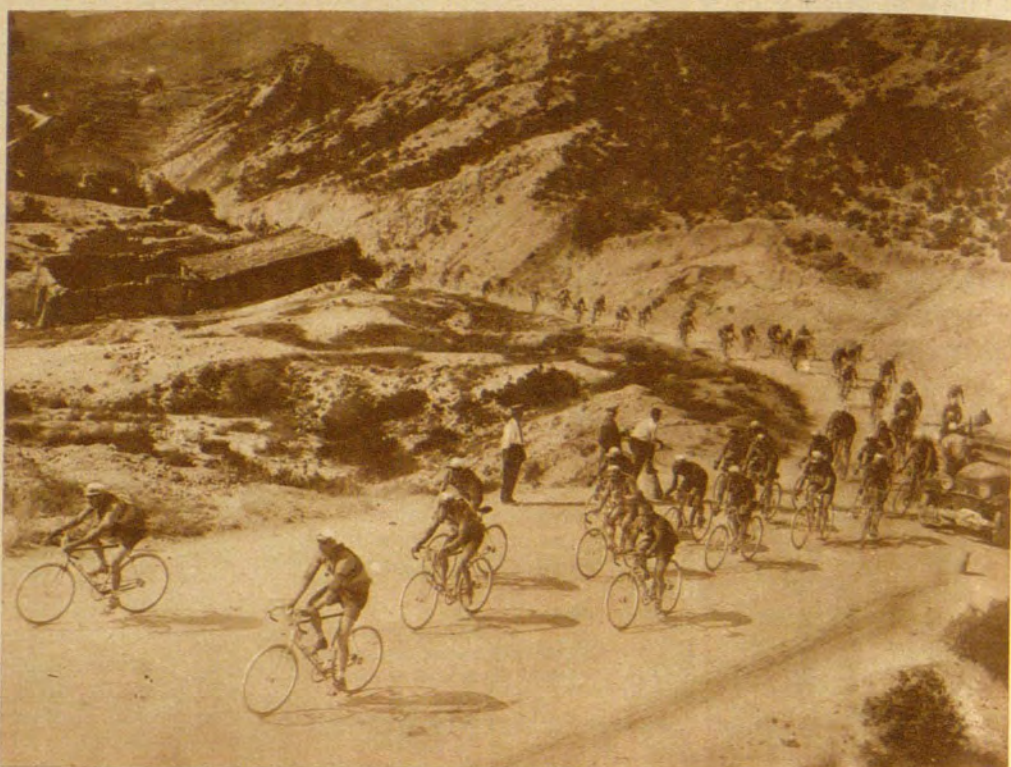
I és per això que celebra els èxits dels seus predilectes i espera amb impaciència les notícies que la premsa escampa als quatre vents. I és per això que tot el temps que dura, la volta és tema obligat de totes les converses, i que són pocs

ELS ASPECTES DE LA VOLTA

N'hi ha molts, encara que els més importants a cop d'ull siguin l'esportiu i el lligam que estableix entre els pobles de Catalunya.

Aquest any es pot dir que la gent s'ha desviscut en atendre a corredors i seguidors, organitzadors i aficionats. Tant a La Cènia com a Girona com a Terrassa, Tarragona i tots els altres finals d'etapa, han donat les nostres belles donetes la nota culminant i colorida de la seva presència en gran massa. L'adhesió de l'element femení a la Volta ha estat completa. D'això ens en felicitem, perquè palesa el despertar esportiu de la dona a casa nostra, que ja sent com una cosa pròpia aquestes manifestacions intensament i purament esportives. El seu escalf, el seu inestimable concurs a la prova, farà, cada any més, pujar de grau l'emoció que tot Catalunya sent al pas dels corredors, que per a moltes ciutats i pobles és un esdeveniment tan important com el de la Festa Major.

En l'aspecte esportiu, ha estat un altre èxit de l'entitat organitzadora: la U. E. de Sans. Pel que fa als corredors (de Canyadó ja en parlarem més endavant), molt lloables Maurel i Pancera pels estrangers. Aquest darrer ha estat objecte constant

La marxa lenta i ensopida, costa amunt, sota un sol que crema... El desolat panorama d'aquesta Collada de Falset ajuda a donar una idea de les penyalitats dels «tours» de Catalunya

A la sortida de Manresa, en la darrera etapa. Un públic entusiasta anima els corredors que unes hores més tard han d'entrar a Barcelona, coberts de pols i de glòria

de la mirada de tots pel seu renom, però ha hagut de lluitar sol i contra homes de gran classe. El seu paper, doncs, ha estat ben honorable.

Dels nacionals, el basc Ricard Montero, el brillant sisè en el Campionat del Món, ha estat senzillament magnífic, Joan Mateu el popular «Barrambom», molt valent i constant s'ha classificat en un quart lloc ben honorable.

A remarcar també la tasca de Carrion, de Tarragona; de Gascon, de Flaquer i de molts altres corredors dels que pugen i futures glòries del demà.

Qui és En Marian Canyadó? — El nom de Canyadó és conegut arreu de Catalunya avui dia; fins les criatures se'l saben de memòria i quan el pronuncien ho fan amb un deix d'admiració, de cosa de llegenda.

El caràcter de Canyadó és d'una gran modè-

Durant aquests vuit dies, la Volta porta el seu colorit i la seva animació als pobles i viles de Catalunya. El pas dels corredors representa, a tot arreu, una mena de festa major. Una d'aquestes escenes característiques a Tossa de Mar

tia (excessiva poïser) i altament simpàtic i agradable. L'afició a la bicicleta li ve des de ben menut; i ben jove encara començà a brillar entre els valors ciclistes de Catalunya. El gran vencedor d'avui, esportivament i per l'edat, és molt jove. Era per l'any 1925 que Canyadó corria com a neòfit, i l'any següent (1926), s'inscriví a la Volta a Catalunya (la VIII), en la qual va debutar com a primera categoria, tot just deixada la llicència de segona.

Muntat en la seva moto, l'ex-campió ciclista Gener ha seguit la Volta. En les hores monòtones de la cursa, Gener distraïa els seus companys fent acrobàcies sobre la moto.

I en aquest any precisament, en la seva primera topada amb el també formidable corredor que es diu Miquel Mució, Canyardó es revelà d'una manera fantàstica, tant és així, que quan faltaven dues etapes solament a cobrir, ell figurava al cap de la classificació general, davant homes com Fontan! com Mució!

Des d'aleshores es pot dir que data la popularitat, la gran fama que gaudeix aquest corredor català (encara que nascut a Navarra) que com més va més la justifica i se'n fa més mereixedor.

En 1927, Canyardó prosseguí en la Volta a Catalunya la seva tasca formidable classificant-se segon darrera Fontan i davant homes com Cuvelier, Pancera, etc.

La de 1928 fou un duel amb Mució i del qual sortí victoriós Marian. Aquesta fou la seva primera Volta guanyada. L'any passat, resultà també vencedor absolut, damunt homes de gran classe com el belga J. Aerts i l'italià Bresciani, Cuvelier...

En fi, aquest any, després d'una superba actuació, ha batut netament els seus rivals més perillosos amb la mateixa tàctica que utilitzà l'anterior.

En una etapa determinada, l'home es llença, posa a contribució tot el que val, tot el que pot; fa un va-i-tot... i és clar, davant d'una cosa excepcional de facultats, els adversaris han d'abaixar el cap i rendir-se.

En una sola etapa, prengué a Pancera un avantatge de 18 minuts!

La Porta Marathon, de l'Estadi, s'obre com un arc triomfal a l'arribada de Canyardó el gran heroi de la Volta (FOTOS SPORT I GASPAR)

màxim que es pot obtenir) que el vencedor de la Volta a Catalunya i de Biscaia, i d'una infinitat de carreres. Però títols de campió no en posseïa cap. I diem no en posseïa perquè tot just aquest any va guanyar el Campionat de Barcelona. Amb tot, no és estrany aquest fet, encara que sigui una mica il·lògic.

Hem de tenir en compte que no tots els corredors serveixen per tot. N'hi ha hagut que sí, però han estat casos excepcionals com el mallorquí Miquel Bover, qui fou campió d'Espanya per carretera i per pista. És a dir, que Canyardó és un home dur, que s'adapta extraordinàriament a les llargues distàncies, i sobretot en les carreres per etapes. En canvi, en una carrera determinada, pot ésser

A Tremp, Marian Canyardó va voler demostrar que les seves qualitats hípiques no tenien res a envejar a les ciclistes. Val a dir que la cara de bona persona d'aquest cavall convida a totes les audàcies...

Amb aquesta victòria de diumenge, Canyardó ha batut el record de victòries absolutes sobre la volta a Catalunya. Fins ara n'havien guanyades dues Mució i dues Fontan; ara en Canyardó en posseeix tres.

Bé mereix, doncs, una sincera felicitació un atleta que, com Canyardó, amb pocs anys s'hagi posat al nivell dels més grans, com ho ha provat el recent Campionat mundial corregut a Bèlgica, on es classificà en setè lloc davant dels millors corredors professionals francesos, belgues, etc...

Un visca, doncs, pel nostre campió!

Quins títols posseeix Canyardó? — Cap. És a dir, no cap; fins aquest any no era més (tot i ésser molt: el

vençut per un home inferior (dintre l'especte de routier), però que serà més àgil, que farà més velocitat en un trajecte relativament curt. És per aquests motius que Canyardó no ha guanyat mai cap Campionat de Catalunya ni d'Espanya. Això no vol dir que no pugui aconseguir-ho perquè el que són facultats, per ara n'hi sobren... PAM.

L'onze de setembre de 1930

L'EXIT DEL NOSTRE EXTRAORDINARI

La gràcia i la joventut d'aquestes gentils catalanes, va perfumar el monument de Rafel de Casanova, el dia de l'homenatge, amb perfum de flors i de feminitat

Aquest minúscul ciutadà, tan eixerit i simpàtic, en portar el seu pom de flors al màrtir de 1714 li promet que, quan serà gran, serà també un valent defensor de les reivindicacions de Catalunya

El venerable patrià, President de la Diputació, Joan Maluquer i Viladot, malgrat ésser les set del matí, va voler donar a l'acte de dur al monument la corona de la Diputació, tota la solemnitat que les circumstàncies permetien

La bella senyoreta Josefina Roquerol, posa als peus de l'estàtua del Conseller en Cap l'homenatge florit del seu patriotisme

La persistent repetició de la portada d'«IMATGES» a un quiosc del passeig de Sant Joan, no va durar gaires hores. Ben aviat van tenir-la de desfer per tal de servir els innombrables compradors

L'èxit assolit pel nostre extraordinari, dedicat a l'onze de setembre, va superar les nostres esperances. Hent ací el públic contemplat la parada d'un quiosc, tota plena d'«IMATGES»